

**ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน
ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ
ภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย
Life and Assets Safety of Communities in Wieng Chiang Khong
Municipality under Special Economic Border Zone Development
of Chiang Rai Province**

**กาญจนา ปัญญาวงศ์¹
กิตติศักดิ์ นิวัฒน์² มาฆะ ขิตตะสังคะ³**

¹วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²อาจารย์ ดร. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³รองศาสตราจารย์ ดร. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม วิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ประชากรที่ศึกษา คือ ประชากรที่อาศัยอยู่จริงตามหลักฐานทะเบียนราษฎรของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อำเภอเวียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 2,254 หลังคาเรือน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 หลังคาเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การพรรณนาบรรยายสรุป เพื่อหาคำตอบอธิบายตามรายวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัย อยู่ในระดับความปลอดภัยมาก

ด้านความปลอดภัยจากการคมนาคมและขนส่ง และด้านความปลอดภัยของชุมชนอยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านพบว่า อยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านความรู้และความเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสนับสนุน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ทั้งนี้แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย คือ 1) การเพิ่มศักยภาพหน่วยรักษาความปลอดภัยชุมชน ด้านงบประมาณและความรู้ใหม่ในการจัดการและป้องกัน 2) การใช้มาตรการควบคุมสถานประกอบการร้านอาหารอย่างเคร่งครัด 3) การกำหนดมาตรการดูแลและควบคุมแรงงานต่างด้าวให้เข้มงวดขึ้น 4) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการจัดการความรู้ในชุมชนให้มีกระบวนการพัฒนาที่ต่อยอดสู่การพึ่งตนเองและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ : ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

Abstract

The aims of this study were to investigate the level of life and assets safety of communities as well as community participation level in the prevention of life and assets safety in Wieng Chiang Khong Municipality under Special Economic Border Zone Development of Chiang Rai Province, and to formulate guidelines promoting safety management in life and assets of communities in Wieng Chiang Khong Municipality. The population was 2,254 households residing in the area and had registered as permanent residents based on house registration records of the Local Registration Office, Wieng Chiang Khong Municipality, Chiang Khong District, Chiang Rai Province,

and 340 samples were selected by stratified sampling. Questionnaire was conducted for data collection and the data analysis was employed descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation, and narratives of the research results in accordance to the research objectives.

The findings showed that people's life and assets safety in communities within Wieng Chiang Khong Municipality with regards to fire safety was manifested as a high level; traffic and transportation was demonstrated at a moderate level; and community safety was or so graded as a moderate level. Overall, community safety in three aspects was found marked as a moderate level.

People's participation in life and assets safety prevention of communities in Wieng Chiang Khong Municipality was divided into three aspects knowledge and opinion expression; safety implementation, and safety support, which were scored as moderate levels. Overall, people's participation in life and assets safety prevention in three aspects was rated at a moderate level.

Guidelines promoting safety management for people's life and assets in Wieng Chiang Khong Municipality under Special Border Economic Zone of Chiang Rai Province were: 1) Capacity empowerment of community safety prevention unit regarding to budget support and new knowledge in safety management and prevention; 2) Strong enforcement of controlling regulation for enterprises and restaurants; 3) Establishment of regulation for controlling undocumented immigrant labors intensely; and 4) Strengthen community by means of empowering people in community to gain self-reliance capacity while maintaining interdependent atmosphere.

Keywords : Life and Assets Safety of Communities, Wieng Chiang Khong Municipality, Special Economic Border Zone Development, Chiang Rai Province

บทนำ

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในงานสวัสดิการสังคมที่ภาครัฐได้กระจายอำนาจมาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการพร้อมทั้งการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อยุติความไม่เป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คับคั่งมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจด้วยภาคอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออก มีการจ้างงานและใช้แรงงานจากภายนอกชุมชนและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งทำให้พื้นที่ดังกล่าวเกิดการขยายตัวเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว เหตุด้วยมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น มีการประกอบกิจการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีกิจกรรมการขนส่ง คมนาคมและการสัญจรบนท้องถนน และรวมถึงมีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ขณะที่พื้นที่มีอยู่อย่างจำกัดเกิดการทับซ้อนเชิงพื้นที่ในชุมชนระหว่างคนพื้นถิ่นดั้งเดิมกับคนต่างถิ่นที่เข้ามาประกอบการและกลุ่มที่ใช้แรงงานทั้งที่เป็นคนไทยและมาจากประเทศเพื่อนบ้าน

จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง สปป. ลาว และสหภาพเมียนมาร์ ทั้งหมด 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงของ อำเภอเชียงแสน และอำเภอแม่สาย ที่ผ่านมามีมติให้จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 2 ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งกำหนดที่จะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป ทั้งนี้ อำเภอเชียงของถือเป็นประตูชายแดนโดยมีสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 4 เชื่อมต่อไปสู่ประเทศจีนผ่านเส้นทาง R3A อีกทั้งการเตรียมความพร้อมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ที่จะช่วยรองรับการขยายตัวการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการเป็นศูนย์กลางที่เชื่อมโยงระหว่างการผลิต การค้า การบริการ และการขนส่ง ซึ่งอำเภอเชียงของกำลังก้าวเข้าสู่เมืองแห่งการขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานเศรษฐกิจชายแดนและโลจิสติกส์ (OBELS). 2558)

การเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นอาจนำมาซึ่งปัญหา เช่น ปัญหาแรงงาน การจราจรที่แออัดย่ำ อาชญากรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น อย่างไรก็ตามแนวโน้มของสถานการณ์อาจมีความเสี่ยงที่อาจไม่ปลอดภัยหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา เพื่อทราบสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อันเป็นข้อมูลสำคัญหนึ่งในการบริหารจัดการที่ดีที่สามารถสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้

กรอบนโยบายของการพัฒนาให้อำเภอเชียงของเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย อันจะเป็นการป้องกันความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นหรือลดความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดอันตรายแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาครัวเรือนของประชาชนที่อาศัยอยู่จริงตามหลักฐานทะเบียนราษฎรของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 2,254 ครัวเรือน (เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ, เดือนตุลาคม. 2558) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 ครัวเรือน จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละหมู่บ้านโดยการสุ่มแบบบังเอิญ

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในประเด็นระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบ Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ จากศึกษาและวิเคราะห์เอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ โดยกำหนด

ขอบเขตโครงสร้างเนื้อหาอิงจากกรอบแนวคิด คำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หาค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนภาษาสำนวนที่ใช้ ได้ค่าความสอดคล้องทุกข้อคำถามเท่ากับ 1 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ .9567

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ตามจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้การพรรณนาบรรยายสรุป เพื่อหาคำตอบอธิบายตามรายวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ จำนวน 340 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.9 มีช่วงอายุระหว่าง 18-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.4 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.8 ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 34.7 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 73.8 มีสถานภาพเป็นสมาชิกในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 91.2 และไม่มีตำแหน่งที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 93.8

1.2 สถานการณ์การเกิดสาธารณภัยที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็นการเกิดอัคคีภัยเหตุไฟไหม้บ้านเรือน ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมาในบริเวณชุมชน คิดเป็นร้อยละ 71.2 พบเห็นการเกิดอัคคีภัยเหตุไฟไหม้บ้านเรือน ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมาในบริเวณชุมชน จำนวนอัคคีภัย 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 90.8 ไม่เคยพบเห็น/มีอุบัติเหตุ

บนท้องถนน ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 52.6 เคยพบเห็น/มีอุบัติเหตุบนท้องถนน ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา จำนวนอุบัติเหตุ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.5 ไม่เคยพบการก่ออาชญากรรม ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 77.4 และเคยพบเห็นการก่ออาชญากรรม ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา จำนวนอาชญากรรม 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 49.4

2. ระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย

ระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัยในภาพรวมอยู่ในระดับความปลอดภัยมาก ($\bar{X}=3.76, SD=0.80$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สภาพของสายไฟภายในครัวเรือนมีความปลอดภัยอยู่ในสภาพที่ดีอยู่ในระดับความปลอดภัยมาก ($\bar{X}=3.89, SD=0.85$) ด้านความปลอดภัยจากการคมนาคมและขนส่งในภาพรวมอยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ($\bar{X}=3.12, SD=0.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยของสายตรวจ จราจร ทิมกู้ภัย อยู่ในระดับความปลอดภัยมาก ($\bar{X}=3.54, SD=0.76$) ด้านความปลอดภัยของชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ($\bar{X}=2.88, SD=0.83$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระบบป้องกันความปลอดภัย เช่น ไฟส่องสว่างที่เพียงพอ ติดสัญญาณกันขโมยและกล้องวงจรปิด มีรั้วสูงและแข็งแรง มีสุนัขเฝ้าบ้านอยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ($\bar{X}=3.08, SD=0.99$) จากข้อค้นพบในการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของในภาพรวมทั้ง 3 ด้านพบว่า อยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ($\bar{X}=3.25, SD=0.67$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัยอยู่ในระดับความปลอดภัยมาก ($\bar{X}=3.76, SD=0.80$) ด้านความปลอดภัยจากการคมนาคมและขนส่ง อยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ($\bar{X}=3.12, SD=0.70$) และด้านความปลอดภัยของชุมชนอยู่ในระดับความปลอดภัยปานกลาง ($\bar{X}=2.88, SD=0.83$) ตามลำดับ

3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงออก

ด้านความรู้และความเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.75, SD=1.25$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การให้ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันความปลอดภัย อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.59, SD=1.28$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.61, SD=1.16$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.79, SD=1.25$) ด้านการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสนับสนุน ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.69, SD=1.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.89, SD=1.22$) จากข้อค้นพบในการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของในภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.62, SD=1.10$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านการช่วยเหลือสนับสนุน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.69, SD=1.12$) ด้านการปฏิบัติการ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.61, SD=1.16$) และด้านการแสดงออกด้านความรู้และความคิดเห็นอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.57, SD=1.25$) ตามลำดับ

4. แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย

จากคำถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลเวียงเชียงของภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย สรุปข้อเสนอแนะเป็นภาพรวมดังนี้

1. ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ การส่งเสริมความรู้ใหม่ต่อการบริหารจัดการความปลอดภัย การเพิ่มจำนวนบุคลากร การให้กำลังใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานและเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่บุคลากรที่เป็นกลไกคุ้มครอง ป้องกันความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ และคอยเฝ้าระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งได้แก่ ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน

2. ควรมีการวางแผนเมือง การจัดพื้นที่สำหรับพักอาศัยและการก่อตั้งสถานประกอบการบันเทิงให้มีความเหมาะสม รวมทั้งการใช้มาตรการควบคุมสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

3. ควรมีการกำหนดมาตรการดูแล และควบคุมกลุ่มแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่ลี้ภัยเข้ามาเป็นแรงงานอย่างต่อเนื่องในด้านการพักอาศัยอยู่ (เช่าบ้าน) ในเขตชุมชน และการให้รับทราบกฎระเบียบของชุมชน

4. ควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมของชุมชนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณีและวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักท้องถิ่นของตน ส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนให้มีกระบวนการพัฒนาต่อยอดอันเกิดประโยชน์สู่การพึ่งตนเองและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

อภิปรายผลการวิจัย

อำเภอเชียงของได้รับการพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ดังนั้นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจึงสำคัญต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่จะนำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญดังนี้

ในสังคมหรือชุมชนในเขตในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ จังหวัดเชียงราย ปัจจุบันมีความปลอดภัยจากอัคคีภัย ความปลอดภัยจากการคมนาคมและขนส่ง และความปลอดภัยของชุมชนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก แสดงให้เห็นว่าระบบและมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดำเนินอยู่สามารถที่จะควบคุมหรือยังยั้งการประทุสเหตุในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนได้ ถึงแม้ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของจะมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศมานานแล้ว และปัจจุบันมีความคับคั่งเพิ่มมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการดำเนินตามนโยบายการพัฒนาให้อำเภอเชียงของเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ยังคงมีระดับความปลอดภัยของคนในชุมชนที่ไม่น่าเป็นห่วงมากนัก

ผลของการวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของมีการจัดการระบบป้องกันภัยในครัวเรือนที่ดี เช่น การตรวจตราดูแลสายไฟภายในครัวเรือน ให้มีความปลอดภัยอยู่ในสภาพที่ดีเสมอ การตรวจตรา ดูแลสม่มาเสมอเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าให้มีสภาพดี และการเผาะขยะมูลฝอย หย้าแห้ง บริเวณบ้านมีการควบคุมอย่างเหมาะสม เป็นต้น ส่วนในด้านการคมนาคมโดยใช้ถนนสายหลักและสายรอง

แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ปัจจุบันยังมีความปลอดภัยในการใช้ถนนสายรองในเขตชุมชน การใช้รถและการเดินทางบนท้องถนนยังมีความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง และเสี่ยงรบกวนอันเกิดจากการขนส่งและเรือข้ามฟากยังไม่มีความกระทบต่อคนในชุมชนโดยส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจมีความเป็นห่วงกังวลในเรื่องของการกีดขวางและดินถล่มบริเวณริมฝั่งโขง โดยเฉพาะผู้ที่ที่บ้านเรือนใกล้เคียงริมฝั่งโขง สัญญาณไฟจราจร ไฟส่องสว่างที่ไม่เพียงพอ สภาพผิวพื้นถนนบางแห่ง และความปลอดภัยจากพฤติกรรมการใช้ถนน และการขับรถ ส่วนในด้านความปลอดภัยของชุมชน แม้ว่ามีการจ้างแรงงานต่างด้าวให้มาทำงานในครัวเรือนหรือสถานประกอบการ และบ้างก็เช่าบ้านอยู่ในชุมชนแต่ยังรู้สึกปลอดภัยด้วยยังไม่มีปัญหาอาชญากรรมร้ายแรง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ได้ร่วมจัดทำแผนงานเชิงยุทธศาสตร์และนโยบายโดยเฉพาะด้านการรักษาความมั่นคง ปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยและความปรองดองสมานฉันท์ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นธรรมและเป็นสังคมมีคุณภาพ ด้วยมาตรการและการจัดการรองรับและป้องกัน เช่น การเตรียมความพร้อมบริการประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง ของหน่วยกู้ภัย (OTOS) หน่วยกู้ชีพ ที่มีรถกู้ภัย รถฉุกเฉิน รถดับเพลิง รถบรรทุกน้ำ และมีหน่วยกู้ชีพที่มีเรือท้องแบนพร้อมปฏิบัติการ และการปฏิบัติการร่วมกับอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร.) (เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อำเภอเวียงของ จังหวัดเชียงราย, 2557) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พนมศักดิ์ วิลัยเลิศ (2553) ศึกษาเรื่องของการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า นโยบาย แผนงาน โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อในการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดจากกระบวนการประชาคมโดยครอบคลุมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย นโยบายจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน นโยบายป้องกันอุบัติเหตุจราจร นโยบายป้องกันอาชญากรรม นโยบายป้องกันบรรเทาสาธารณภัย นโยบายไฟฟ้าสาธารณะส่องสว่าง นโยบายถนนปลอดภัย และนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ส่วนแผนงานโครงการการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน มีความครอบคลุมด้านการป้องกันภัย ด้านการบรรเทาสาธารณภัย คือ

โครงการอบรมขับขี่ปลอดภัย การติดตั้งกระจกโค้ง และป้ายสัญลักษณ์จราจร สายตรวจ-ประชาชน การจัดการดับเพลิง ทีมกู้ภัยตำบล การบริการประชาชนในช่วงเทศกาล โครงการไฟฟ้าสาธารณะส่องสว่าง โครงการถนนปลอดภัย โครงการอบรมป้องกันภัย-สำหรับประชาชน เป็นต้น

ข้อสรุปของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นสาธารณภัยที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของมากที่สุด โดยมีความถี่อยู่ที่ 1-5 ครั้งต่อปี ในการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง และมากถึง 15 ครั้ง ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นสัญญาณบ่งบอกถึงแนวโน้มของการที่จะมีโอกาสเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและความถี่ อันเนื่องด้วยผลกระทบของการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยังจะทวีความเข้มข้นขึ้น ซึ่งบทสรุปของรายงานวิเคราะห์อุบัติเหตุทางถนนประจำปี 2555 โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม (2555) ให้ข้อสรุปว่าอุบัติเหตุจราจรทางถนนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อันมีสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมาจากรถ คน ถนน และสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึง การแสดงออกต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าอันที่จริงแล้วประชาชนเองก็มีความตระหนักต่อการมีส่วนร่วมและการป้องกันภัยอันเกิดแก่ประชาชนและชุมชนของตนเอง ทั้งการช่วยเหลือสนับสนุน การปฏิบัติการ และการแสดงออกด้านความรู้และความคิดเห็น แต่ภาวะของความเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาจากทุกภาคส่วน ก่อเกิดความแปลกแยกทางความคิดของประชาชนจึงให้ความหวังอยู่ที่บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำรวจ ทหาร ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น ขณะที่ศักยภาพทางด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรยังต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำลังขยายตัวอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน การเปลี่ยนแปลงทางประชากร และรวมถึงสังคมวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนในระดับปฏิบัติการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สามารถพิจารณาจาก

ผลการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการวางแผนในการจัดทำกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพคน องค์กร ชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมต่อปัญหาผลกระทบอันเนื่องมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

2. เทศบาลตำบลเวียงเชียงของและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการศึกษาไปประกอบการจัดทำแนวทางบริหารจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงรายควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ให้ควบคู่และสอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการขยายตัวของเมือง ประชากร และสิ่งแวดล้อมด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศักยภาพของหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความปลอดภัย

2. ควรศึกษาทางกายภาพและพฤติกรรมของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันความปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

- เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ. (2558). สถิติบ้านจากทะเบียนบ้านข้อมูลตำบลเวียงทองถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ เดือนตุลาคม 2558. เชียงราย : เทศบาลฯ.
- เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อำเภอเวียงของ จังหวัดเชียงราย. (2557). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ. เชียงราย : เทศบาลฯ.
- พนมศักดิ์ วิสัยเลิศ. (2553). การจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตบริหารส่วนตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์-รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม. (2555). รายงานวิเคราะห์อุบัติเหตุทางถนนประจำปี 2555. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ.
- สำนักงานเศรษฐกิจชายแดนและโลจิสติกส์ (OBELS). (2558). สำนวจความคิดเห็นประชาชนเกี่ยวกับความพร้อมต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอำเภอเวียงของ จังหวัดเชียงราย. เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.